

КАФЕДРА РОСЛИННИЦТВА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

XIII науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА
ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ
ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА»**

25 листопада 2022 року

м. Полтава

Матеріали XIII науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2022. 104 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науководослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, доцент;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНЧ - старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр КУЦЕНКО – професор кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, професор;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 4, від 24 листопада 2022 року.

ЗМІСТ

Тоцький В. М., Заєць Т. О. Продуктивні показники сортів пшениці озимої різних селекційних центрів	5
Писаренко Н. В., Сидорчук В. І. Напрямки та перспективи використання нових сортів картоплі української селекції	8
Шакалій С. М., Баган А. В., Марініч Л. Г. Декоративні властивості дерев і кущів	10
Оборонова А.В. Лікарські властивості та метод вирощування женьшеню в Україні	12
Марініч Л.Г., Калашнік О.П., Скрипка Ю.О. Вплив елементів технології вирощування люцерни на формування кормової продуктивності	15
Марініч Л. Г., Ласкавий Д. Ю., Бабич Р. О. Роль бобових культур у підвищенні якості зелених кормів	17
Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М., Марініч Л.Г. Значення троянди у декоративному садівництві	19
Вережак Д.В. Вплив зміни клімату на продуктивність пшениці озимої	22
Бараболя О.В. Зберігання зернових мас у сухому стані, основні вимоги	25
Бараболя О.В. Кравець І.А. Урожайність пшениці м'якої озимої залежно від попередників та строків сівби	27
Гангур В. В., Космінський О.О., Поляков І.А., Гурба В.С. Формування асиміляційної поверхні рослин соняшнику залежно від рівня удобрення	29
Гангур В. В., Кирлиця А. О., Баранник В. П. Вплив строків сівби напольову схожість насіння гібридів кукурудзи різних груп стиглості	32
Єремко Л.С., Марініч Л.Г. Вплив біологічних добрив та стимулятора росту рослин на урожайність сочевиці.	34
Єремко Л.С., Олянецький О.В. Вплив мінерального удобрення на урожайність нуту.	37
Єремко Л.С., Понятенко А.О. Вплив мінерального удобрення та біостимулятора росту рослин на формування продуктивності сої.	41
Ляшенко В. В., Карасенко В. М. Продуктивність пшениці ярої за різних рівнів удобрення	45
Філоненко С.В., Борисюк О.О., Лисак В.М. Вплив рістстимулюючих препаратів на маточні буряки цукрові	50
Філоненко С.В., Деркач А.М. Оптимізація мікроелементного живлення кукурудзи	53
Філоненко С.В., Серета О.О., Філоненко В.С. Вплив елементів агротехніки на екологізацію технології вирощування насіння буряки цукрових	57
Філоненко С.В., Заплава С.О., Райда В.В. Ефективність та доцільність позакореневого внесення мікроелементів на висадках	60

буряків цукрових	
Барат Ю. М., Коляка В. В. Продуктивність сортів картоплі залежно від удобрення	63
Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Структурні показники урожайності нуту залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу	66
Лень О.І., Снігир В.П., Ткаченко Т.М. Структурні показники урожайності пшениці озимої залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу	68
Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Вплив позакореневого підживлення рослин як фактор підвищення зернової продуктивності нуту	70
Баган А.В., Петренко П.В. Вплив регулятора росту вимпел 2 на продуктивність пшениці м'якої ярої	73
Тікан Ю. М. Вирощування соняшнику за органічної технології	75
Улізько В. М. Елементи живлення для росту й розвитку кукурудзи	78
Мяло О.В., Юрченко С.О. Вплив ранніх строків сівби на ріст і розвиток рослин кукурудзи	80
Міленко О. Г., Сідаш А. А., Крисюк А. О. Вплив інокуляції насіння на врожайність сої	82
Котелевський Є.Ю., Михайленко І.О., Тищенко В. М. Особливості прояву господарсько корисних ознак сортів та константних селекційних ліній пшениці озимої конкурсного сортовипробування селекції пдау	86
Олефір А. М. Урожайність гороху залежно від сорту та попередників	88
Самойленко Є. О. Продуктивність коріандру посівного залежно від елементів технології вирощування	91
Плішко О. В. Еколого-біологічне обґрунтування застосування регуляторів росту рослин на картоплі	93
Костенко М. П. Польова схожість насіння і виживання рослин проса залежно від попередника та способу сівби в пожнивний та поукісний період	96
Гаркавенко С. А. Продуктивність сої залежно від бактеріальних препаратів для передпосівної обробки насіння	99
Кумпан Н. І. Вплив строків сівби на продуктивність ячменю ярого	101

матеріалів X науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 115-річчю з дня народження професора Є. С. Гуржій, м. Полтава, 31 берез. 2021 р. Полтава : ПДАА, 2021. С. 88-92.

12. Філоненко С.В., Питленко О.С. Продуктивність та технологічні якості коренеплідів цукрових буряків вітчизняної та зарубіжної селекції. *Сучасні тенденції виробництва та переробки продукції рослинництва* : матеріали IV Всеукраїн. науково-практич. інтернет-конф. ПДАА, кафедра рослинництва, 20-21 квіт. 2016 р. Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2016. С. 148-154.

13. Філоненко С.В., Швидун К.Є. Вплив агротехнічних заходів на насінневу продуктивність висадків цукрових буряків та посівні якості насіння. *Сучасні тенденції виробництва та переробки продукції рослинництва* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Полтава, Полтавська державна аграрна академія, 20-21 квітня 2016 р. Полтава : ПДАА, кафедра рослинництва, 2016. С. 202-207.

14. Цвей Я.П., Тищенко М.В., Філоненко С.В. Моніторинг забур'яненості посівів сільськогосподарських культур у ланці зернобурякової сівозміни у виробничих умовах. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2018. № 1. С. 23-30.

УДК 633.63:631.8:65.018:631.53.01:631.559

**ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ПОЗАКОРЕНЕВОГО
ВНЕСЕННЯ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ НА ВИСАДКАХ БУРЯКІВ
ЦУКРОВИХ**

Філоненко С.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва

e-mail: sergii.filonenko@pdaa.edu.ua

Заплава С.О., здобувач ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 201 Агрономія

Райда В.В., здобувач ступеня вищої освіти Доктор філософії

Полтавський державний аграрний університет

В результаті дворічних польових досліджень встановлено, що в буряконасінницьких господарствах доцільно проводити позакореневе підживлення насінників буряків цукрових мікродобривами Айдамін-Бор, Інтермаг Цукровий буряк і Біостим Буряк на початку фази бутонізації насінників ЧС-компоненту. Крайні результати за роки досліджень показали позакореневе внесення мікродобрива Біостим Буряк, що вносили дозою 2 л/га.

Актуальність теми. Буряки цукрові були і є одним з найпотужніших локомотивів економіки сільського господарства в Україні протягом останніх півтори сотні років [14]. Це – найпродуктивніша культура помірного поясу земної кулі і за сприятливих умов вирощування може сформувати до 28 т/га

сухої речовини (або 95-100 т коренеплодів і 35 т/га гички) [3, 11]. Коренеплоди буряків є єдиною сировиною в нашій країні для виробництва цукру [13]. Однак, значення буряків цукрових не обмежується лише виробництвом з них цього солодкого продукту [4, 10]. Адаже багато інших продуктів отримують із продуктів переробки їх коренеплодів на цукровому заводі: з меляси – спирт, гліцерин, лимонну кислоту для хімічної та парфумерної промисловості, дріжджі для хлібопекарської промисловості, з целюлози – пектиновий клей, що використовується у текстильному виробництві [9].

Продуктивність буряків цукрових, в першу чергу, залежить від якісного посівного матеріалу, що вважається одним із основних етапів отримання високих урожаїв коренеплодів [1, 5]. Урожай бурякового насіння, а також його посівні якості, визначаються системою організаційних та агротехнічних заходів зонального виробництва насіння цукровмісної культури [2, 7]. У цій системі принципово важливим є вдосконалення технології вирощування висадків на основі використання комплексу нових високоефективних знарядь, обладнання і машин, ефективних та дієвих гербіцидів, нових форм макро- та мікродобрив, пестицидів тощо [12]. Як ніяка інша культура, висадки буряків цукрових потребують певної кількості мікроелементів, особливо цинку, бору, молібдену, кобальту, марганцю та міді, які утворюють комплекси з нуклеїновими кислотами, що в наступному підвищують стабільність вторинної структури цих кислот, а це позитивно вплине на продуктивність насінників [6, 8]. В зв'язку з цим досить важливим є вивчення особливостей формування насінневої продуктивності висадків буряків цукрових та посівних якостей бурякового насіння за позакореневого внесення різних мікродобрив. Це питання є достатньо актуальним для сільськогосподарських підприємств відповідної спеціалізації.

Мета роботи – вивчення впливу мікродобрив Айдамін-Бор, Інтермаг Цукровий буряк і Біостим Буряк, що вносилися позакоренево, на насінневу продуктивність висадків буряків цукрових і посівні якості бурякового насіння гібриду Джура, уточненні біологічних особливостей формування врожаю гібридного бурякового насіння та його посівних якостей.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження із вивчення впливу позакореневого внесення мікродобрив Айдамін-Бор, Інтермаг Цукровий буряк і Біостим Буряк на насінневу продуктивність висадків буряків цукрових і посівні якості гібридного бурякового насіння проводили у ВАТ «Шамраївське» Сквирського району Київської області упродовж 2021-2022 рр. Схема досліджу включала такі варіанти: варіант 1 – без обробки (контроль); варіант 2 – позакоренево внесення мікродобрива Айдамін-Бор дозою 2 л/га в фазі бутонізації насінників; варіант 3 – позакоренево внесення мікродобрива Інтермаг Цукровий буряк дозою 2 л/га в фазі бутонізації насінників; варіант 4 – позакоренево внесення мікродобрива Біостим Буряк дозою 2 л/га в фазі бутонізації насінників.

Результати досліджень. В результаті проведених нами досліджень встановлено, що позакоренево внесення різних мікродобрив має позитивний

вплив на зменшення кількості непродуктивних біотипів в агроценозі. Найкращим у цьому відношенні, в середньому за два роки, виявився варіант 4. Саме на ділянках цього варіанту, де позакоренево внесли Біостим Буряк дозою 2 л/га, було найменше «лінивців» і «холостяків» (по 3,1%) і передчасно засохлих біотипів (2,8%). На нашу думку це є очевидним, оскільки мікроелементи, що входять до складу Біостим Буряк, сприяють активізації фотосинтетичної діяльності рослин насінників, покращують обмін речовин і посилюють стійкість висадків до несприятливих факторів зовнішнього середовища. Найбільше непродуктивних біотипів за два роки дослідів виявилось на контрольному варіанті. Відповідно – 3,6; 4,1 і 3,4%.

Позакоренево внесення мікродобрив Айдамін-Бор, Інтермаг Цукровий буряк і Біостим Буряк сприяє формуванню вищих біотипів, ніж на контролі. Проте, в середньому за два роки, найвищі куці насінників буряків цукрових виявились на варіанті 4, де вносили Біостим Буряк у дозі 2 л/га. Їх висота сягала, в середньому, 123 см. На 4 см нижчими виявились біотиби насінників на варіанті 3 (Інтермаг Цукровий буряк дозою 2 л/га) – 119 см. Внесення Айдамін-Бор дозою 2 л/га сприяло формуванню рослин культури заввишки 14 см. На контрольних ділянках рослини висадків буряків цукрових виявились найнижчими. Їх висота, в середньому за два роки, становила 105 см.

Висновок. У буряконасінницьких господарствах доцільно проводити позакоренево підживлення насінників буряків цукрових мікродобривами Айдамін-Бор, Інтермаг Цукровий буряк і Біостим Буряк на початку фази бутонізації насінників ЧС-компоненту. Кращим за роки досліджень виявилось позакоренево внесення мікродобрива Біостим Буряк дозою 2 л/га.

Бібліографічний список

1. Балагура О. В. Продуктивність насінників ЧС-гібридів залежно від технології вирощування цукрових буряків. *Цукрові буряки*. 2014. № 3. С. 16-17.
2. Буряк І. І. Ефективність позакореневого внесення мікродобрив під насінники цукрових буряків. *Цукрові буряки*. 2012. № 4. С. 10-11.
3. Гангур В. В., Єремко Л. С., Кочерга А. А. Ефективність біостимуляторів за умови передпосівної обробки насіння соняшнику. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. № 2. С. 36–42.
4. Гангур В. В., Сахацька В. М. Мікробіологічна активність ґрунту за різних способів обробітку. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. № 4. С. 13–19.
5. Гізбуллін Н.Г. Особливості насінництва цукрових буряків. *Вісник аграрної науки*. № 10. 2004. С. 35-38.
6. Демчишин О. В. Мікроелементи та їх роль у буряківництві. *Цукрові буряки*. 2012. №3-4. С.31-33.
7. Жердецький І. М., Ступенко О. В. Ефективне позакоренево підживлення цукрових буряків. *Пропозиція*. 2010. № 6. С. 68-74.
8. Мурашко Р. В., Філоненко С.В. Аналіз ефективності позакореневого внесення мікродобрива Айдамін-Бор на висадках буряків цукрових. *Студентська наукова конференція Полтавської державної аграрної академії* :

матеріали студ. наук. конф. ПДАА, 13 трав. 2021 р. Том II. Полтава : РВВ ПДАА, 2021. С. 76-79.

9. Тищенко М. В., Філоненко С. В., Боровик І. В., Коваль О. В., Гудименко Ж. В. Економічна ефективність короткоротаційної плодозмінної сівозміни залежно від системи удобрення цукрових буряків. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. № 3. С. 91–98.

10. Філоненко С. В. Вплив позакореневого підживлення мікродобривами на продуктивність насінників цукрового буряка та якість гібридного насіння. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2008. № 1. С. 41-47.

11. Філоненко С.В., Питленко О.С. Продуктивність та технологічні якості коренеплодів цукрових буряків вітчизняної та зарубіжної селекції. *Сучасні тенденції виробництва та переробки продукції рослинництва* : матеріали IV Всеукраїн. науково-практич. інтернет-конф. ПДАА, кафедра рослинництва , 20-21 квіт. 2016 р. Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2016. С. 148-154.

12. Філоненко С.В., Райда В.В. Продуктивний потенціал буряків цукрових за позакореневого внесення мікродобрив. *Актуальні напрямки та проблеми у технологіях вирощування продукції рослинництва* : матеріали XI наук.-практ. інтернет–конф. м. Полтава, 25 лист. 2021 р. Полтава : ПДАУ, 2021. С. 52-56.

13. Харченко М. О. Застосування мікродобрива Еколист на насінниках цукрових буряків. *Вісник аграрної науки*. 2005. № 12. С.10-11.

14. Цвей Я.П., Тищенко М.В., Філоненко С.В. Моніторинг забур'яненості посівів сільськогосподарських культур у ланці зернобурякової сівозміни у виробничих умовах. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2018. № 1. С. 23-30.

УДК 635.21:631.526.3:631.8: 631.559

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ

Барат Ю. М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: iurii.barat@pdaa.edu.ua

Коляка В. В., здобувач вищої освіти СВО Магістр

Полтавський державний аграрний університет

Проведеними дослідженнями встановлено найкращий сорт картоплі для конкретних ґрунтово-кліматичних умов. Так, за врожайністю (42,3 т/га) протягом 2020-2022 рр. можна відмітити сорт картоплі Рів'єра, при цьому потрібно вносити під передпосівну культивуацію Нітроамофоску та протягом вегетації проводити підживлення мікродобривом Інтермаг Картопля. Підживлення проводити по листковій масі під час змикання рослин, та під час цвітіння.